

samarbejde mellem udenrigsministeriets, forsvarsmi-
nisteriets, forsvarskommandoens, og forsvarrets efter-
retningstjenestes allerede oprettede våbenkontrol-
sektioner.

Omkostningerne ved anvendelse af de Danmark
tildelte observationsflyvninger kan ikke på nuværen-
de tidspunkt opgøres, men de vil bl.a. afhænge af ud-
nyttelsesgraden og mulighederne for et samarbejde
om fly og sensorer med andre traktatdeltagere.

Det vil være hovedreglen, at observationsflyvnin-
ger foretages med fly, der tilvejebringes af den obser-
verende stat, og at disse fly udstyres med en række
sensorer, herunder kameraer, videokameraer, infra-
røde sensorer og infrarød lineskanderende apparat-
ur.

Såfremt en deltagerstat ønsker det, kan den imid-
lertid kræve, at overflyvninger over dens territorium
skal foretages med fly og besætning, der tilvejebrin-
ges af denne stat selv. I så fald skal flyet være udstyret
med alle tilladte sensorer. Disse sensorer skal have en
ydeevne, der svarer til den efter traktaten maksimalt
tilladte. Af hensyn til de relativt store investeringer,
som efterkommelsen af disse krav til udstyr og ydeev-
ne vil fordrø, er opfyldelsen heraf udskudt til efter ud-
løbet af traktatens indledende implementeringspe-
riode, dvs. de første tre år efter traktatens ikrafttræ-
den. Denne undtagelsesregel er indsat efter krav fra
russisk side.

I en overgangsfase indtil udløbet af Traktatens ind-
ledende implementeringsperiode (dvs. de første tre år
efter Traktatens ikrafttræden) er disse krav til senso-
rer ved anvendelse af den observerede stats egne fly
af økonomiske grunde begrænset til nærmere angiv-
ne kameratyper (kun en af de i Traktaten angivne
sensortyper). I samme periode vil der ikke kunne an-
vendes infrarød lineskanderende apparatur, der stil-
les til rådighed af den observerende stat.

Under alle omstændigheder er det et hovedprincip
i Traktaten, at kun sensorer, der er kommercielt til-
gængelige for alle deltagerstater, må anvendes. Både
den observerede og den observerende stat vil få lige
adgang til de indsamlede rådata.

For så vidt angår de som hovedregel tilladte senso-
rer, er der i Traktaten sat begrænsninger (parametre)
på sensorernes opløsningsevne (dvs. evnen til at ad-
skille og identificere objekter). Denne begrænsning
tillige med de førnævnte særlige regler for sensorer i
en overgangsfase mindsker i starten i nogen grad
værdien af de modtagne informationer. Open Skies-
konsultationskommissionen skal imidlertid efterføl-
gende bl.a. behandle spørgsmål om forbedring af
sensorparametre. Traktatens praktiske gennemførelse
kan derved afpasses den teknologiske udvikling,

uden at dette medfører en genforhandling af hele
Traktaten. På længere sigt må regimet derfor forven-
tes at give værdifulde informationer dels hvad angår
installationer og aktiviteter uden for de nugældende
våbenkontrollaftalers geografiske anvendelsesområ-
de, dels som yderligere verifikation af overholdelsen
af sådanne aftaler. Derved vil Open Skies-regimet
komme til at bidrage på afgørende måde til oprethol-
delse af en fremtidig stabil sikkerhedspolitisk situ-
ation.

3. Deltagerkreds

Der er ifølge Traktaten, artikel III, kapitel 2, åbnet
mulighed for, at grupper af stater inden for deltager-
kredsen går sammen om tilvejebringelse og drift af
det nødvendige materiel (fly, sensorer og processorer)
samt om administration og udnyttelse af sammen-
lagte overflyvningskvoter. Begrundelsen herfor
er bl.a. de relativt store krav, der i økonomisk og tek-
nisk henseende skal være opfyldt for at opnå et reelt
udbytte af Open Skies-regimet. Et sådant gruppe-
samarbejde er aftalt mellem Rusland og Hviderus-
land. Endvidere overvejer de stater, der er medlem-
mer af WEU, at etablere et samarbejde dels om fælles
udnyttelse af overflyvningskvoter, dels om opbyg-
ning, finansiering, drift og datalogisk udnyttelse af en
fællespulje af fly, sensorer og eventuelt mandskab.

Den kreds af stater, som i første omgang har under-
tegnat Traktaten om Observationsflyvninger, var af-
grænset ved forhandlingernes start som en afspæn-
dingsforanstaltning mellem NATO-landene og de
dåværende Warszawapagt-medlemslande. Det er
imidlertid forudsat, at medlemskredsen principielt
bør kunne omfatte alle CSCE-deltagerstaterne. Dette
blev fastslået i en særlig erklæring vedtaget i Helsing-
fors af alle CSCE's udenrigsministre samtidig med, at
25 af disse undertegnede Open Skies-traktaten. Er-
klæringens ordlyd er optrykt efter Traktaten. Siden
efteråret 1991 har de øvrige CSCEstater haft mulig-
hed for at deltage som aktive observatører. På denne
måde har især Sverige og Finland aktivt markeret de-
res interesse.

Der er enighed om, at alle de nye, uafhængige sta-
ter, der opstod i forbindelse med Sovjetunionens op-
løsning i december 1991, skal have adgang til at del-
tage i regimet, principielt på lige fod med Rusland,
Hviderusland og Ukraine. Det er forhåbningen, at
flertallet af disse stater vil være indtrådt, når Open
Skies-traktaten træder i kraft.

For så vidt angår øvrige CSCE-staters adgang til at
deltage, indeholder traktaten i artikel XVI, pkt.3, en
særlig fremgangsmåde for CSCE-stater til at tiltræde